

Structural modeling of intergenerational social mobility among Afghan immigrants (Case study: Kashan city)

Gholami, Y^{1,a}, Falahati, F^b

^a Assistant Professor, Department of Geography and Ecotourism, Faculty of Natural Resources and Earth Sciences, University of Kashan, Kashan, Iran.

^b MSc Student of Geography and Urban Planning, Department of Geography and Ecotourism, Faculty of Natural Resources and Earth Sciences, University of Kashan, Kashan, Iran.

ABSTRACT

Objective: Nowadays immigration and issues about it are significantly important for urban planning. One of the issue that immigrants will face it is social mobility. The aim of this research is evaluating the condition that intergenerational social mobility of Afghan immigrants have in kashan.

Methods: The current research is a kind of analytical-descriptive research. All the information gathered by field study, questionnaire instrument, and distributing randomly among 150 out of 20 Thousands afghan people in kashan. This case study calculated by sample power software: confidence level: 95 percent ,Probably error: 5 percent We use stastical test (T-test) in spss software inorder to describe analysis and elicit the information,on the other hand We utilize structural equation in Amos software to describe the modeling effects.

Results: Reults of The test (T) shows that indexes such as appreciation, social confidence and cultural capital are meaningful in social mobility. Besides, derived analysis and information of structural equation modeling shows that among all calculated indexes, The index of acquisitive-intellectual-cultural capital allocated the most bar (0.98 weight, first rank) to itself. And more than other factor has effect on intergenerational Mobility of Afghan people in kashan. The factor of intellectual-cultural after than acquisitive-intellectual placed in the 2nd rank with bar 0.85. Respectively, Other facters are :Tangible cultural capital= 0/82, Appreciation: -0.26, Social confidence: -0.22.

Conclusion: After detailed analysis of mentioned indexes, the percent of confidence to relatives, study of book, being familiar with foreign language(English), exercising and individual attempt to get what he/she wants about intergenerational mobility Afghan people in kashan were identified.

Keywords: Afghan Immigrants, Intergenerational Social Mobility, Structural Modeling, Kashan City.

Received: March 10, 2019

Reviewed: May 10, 2019

Accepted: : May 19, 2019

Published Online: December 23, 2019

Citation: Younes, G., Falahati, F (2019). *Structural modeling of intergenerational social mobility among Afghan immigrants (Case study: Kashan city)*. Journal of Urban Social Geography, 6(2), 187-204. (In Persian)

DOI: [10.22103/JUSG.2019.1998](https://doi.org/10.22103/JUSG.2019.1998)

¹ Corresponding author at: University of Kashan, Kashan, Iran, P.C: 8731753153. E-mail address: yonesgholami@kashanu.ac.ir (Gholami, Y)

مدل‌سازی ساختاری تحرک اجتماعی بین نسلی مهاجرین افغانستانی (مطالعه موردی: شهر کاشان)

یونس غلامی^۱، فرشاد فلاحتی^۲

^۱ استادیار گروه جغرافیا و اکوتوریسم، دانشکده منابع طبیعی و علوم زمین، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران.
^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، گروه جغرافیا و اکوتوریسم، دانشکده منابع طبیعی و علوم زمین، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران.

چکیده

تبيين موضوع: امروزه بحث مهاجرت و مسائل مربوط به آن از اهمیت زیادی در برنامه ریزی شهری برخوردار است، یکی از مسائلی که مهاجران با آن مواجه هستند تحرک اجتماعی می باشد، هدف پژوهش حاضر ارزیابی وضعیت تحرک اجتماعی بین نسلی مهاجرین افغانستانی در شهر کاشان است.

روش: روش پژوهش - توصیفی تحلیلی می‌باشد، حجم نمونه با استفاده از نرم‌افزار Sample Power با سطح اطمینان ۹۵ درصد و خطای احتمالی ۵ درصد ۱۵۰ نفر نمونه از جمعیت ۲۰ هزار نفری مهاجران افغانستانی شهر کاشان محاسبه گردید. برای تجزیه و تحلیل توصیفی و استنباطی داده‌ها از آزمون آماری T-Test در نرم‌افزار SPSS و جهت تبیین و مدل‌سازی اثرات نیز از مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزار AMOS استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج حاصل از آزمون T نشانگر معنی‌دار بودن شاخص‌های تقدیرگرایی، اعتماد اجتماعی و سرمایه فرهنگی در تحرک اجتماعی می باشد. تحلیل یافته‌های منتج از مدل‌سازی معادلات ساختاری بیانگر این است که از بین شاخص‌های موردسنجش، شاخص سرمایه فرهنگی ذهنی اکتسابی بیشترین بار عاملی را با وزن ۰/۹۸ در رتبه اول به خود اختصاص داده است. عامل سرمایه فرهنگی ذهنی پس از ذهنی اکتسابی با بار عاملی ۰/۸۵ در رتبه دوم قرار گرفته است. عامل‌های سرمایه فرهنگی عینی، تقدیرگرایی و اعتماد اجتماعی نیز با بارهای عاملی ۰/۸۲، ۰/۲۶- و ۰/۲۲- در مرتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

نتایج: بنابراین پس از تحلیل جزئی‌تر شاخص‌های مذکور میزان اعتماد به خویشاوندان، میزان مطالعه کتاب، میزان آشنایی با زبان‌های خارجی، ورزش کردن، تلاش کردن هرکس برای رسیدن به آنچه می‌خواهد در تحرک بین نسلی مهاجرین افغانستانی در شهر کاشان تشخیص داده شد.

کلیدواژه‌ها: مهاجرین افغانستانی، تحرک اجتماعی بین نسلی، مدل‌سازی ساختاری، شهر کاشان.

انتشار آنلاین: ۱۳۹۸/۰۷/۰۱

پذیرش: ۱۳۹۸/۰۲/۲۹

بازنگری: ۱۳۹۸/۰۲/۱۱

دریافت: ۱۳۹۷/۱۲/۱۹

استناد: غلامی، یونس؛ فلاحتی، فرشاد (۱۳۹۷). مدل‌سازی ساختاری تحرک اجتماعی بین نسلی مهاجرین افغانستانی (نمونه موردی: شهر کاشان). دوفصلنامه جغرافیای اجتماعی شهری، ۶ (۲)، ۱۸۷-۲۰۴.

DOI: [10.22103/JUSG.2019.1998](https://doi.org/10.22103/JUSG.2019.1998)

مقدمه

یکی از واکنش‌های معمولی انسان به شرایط زندگی و راه‌های تجارت برای بهبود شرایط، جابجایی مکان زندگی و مهاجرت بوده است (ایراندوست و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۰۶). مهاجرت را می‌توان برحسب مدت، فاصله، انگیزه، قلمرو سیاسی، خواست مهاجر، تعداد مهاجر، قانونی و غیرقانونی بودن طبقه‌بندی کرد؛ که در این میان چهار نوع مهاجرت برحسب انگیزه، قلمرو سیاسی، خواست مهاجر و قانونی یا غیرقانونی مهم می‌نماید (صفایی پور، ۱۳۹۰: ۴۲). ویلیام پترسون مهاجرت را در ابتدا به دودسته‌ی اساسی یعنی مهاجرت محافظه‌کارانه و مهاجرت نوآرانه تفکیک نموده است. براین اساس پترسون مهاجرت را به چهار نوع طبقه‌بندی می‌کند: مهاجرت ابتدایی، مهاجرت اجباری، مهاجرت اختیاری و مهاجرت توده‌ای یا جمعی (صفایی پور، ۱۳۹۰: ۴۳). درواقع مهاجرت، شکلی از تحرک جغرافیایی یا تحرک مکانی، انسان‌ها بین دو واحد جغرافیایی است و این جابه‌جایی می‌تواند، دائمی یا تقریباً دائمی باشد سابقه مهاجرت به تاریخ عمر بشر برمی‌گردد (افراخته، ۱۳۹۵: ۸۴).

مهاجرت به‌خودی‌خود نه‌تنها یک مشکل اجتماعی نیست بلکه حتی می‌تواند راه‌حلی برای بحران‌های جمعیتی محسوب شود. مهاجرت می‌تواند اضافه جمعیت را از نقطه‌ای به خارج از آن هدایت کند، نیروی کار اضافی و بیکار را به سرزمین‌های نیازمند سوق بدهد، عدم تعادل‌های ساختاری جمعیت را مرتفع کند (زنجانی، ۱۳۹۲: ۱). بنابراین مهاجرت سکه‌ای دو رو یا تیغ دو لبه‌ای است که فرصت و تهدید را توأمان در خود داراست و استفاده مطلوب و بهینه از این پتانسیل، توسعه آفرین و عامل پیشرفت است (کشاورز قاسمی و نادرپور، ۱۳۹۷: ۲۹۰). پدیده مهاجرت مردم افغانستان به کشورهای همسایه، به‌ویژه ایران، یکی از اشکال مهاجرت بین‌المللی است که در دهه‌های اخیر روند صعودی داشته است (پوراحمد و همکاران، ۱۳۹۳: ۳). کشور افغانستان سال‌ها عرصه رقابت قدرت‌های مختلف بوده و به دنبال دخالت‌های جهانی و تحت تأثیر اوضاع داخلی، شاهد مهاجرت گسترده‌ی مردم خود به خارج از کشور بوده است، اما وجود مرز مشترک طولانی و اشتراکان مذهبی، فرهنگی و زبانی بسیاری از مردم افغانستان با ایرانیان، سبب ورود تعداد زیادی از مهاجران افغانی به ایران شده است، به‌طوری‌که ایران بعد از پاکستان، دومین کشور پذیرای مهاجران و پناهندگان افغانی هست، طبق اعلام سازمان ملل، تعداد مهاجران افغانی در بعضی سال‌ها به بیش از ۴,۴ میلیون نفر رسیده است. (عیسی زاده و مهران نفر، ۱۳۹۲: ۱۱۲). یکی از پیامدهای مهاجرت تغییر ساخت اقتصادی و اجتماعی است و این سؤال مطرح می‌شود که مهاجرت چه تأثیری بر ساخت اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی شهرها و جوامع دارد؟ یا وضعیت مهاجرین افغانستانی از نظر تحرک اجتماعی چگونه است؟ تحرک در لغت، به معنای حرکت و جنبش است (فطرس و شهبازی، ۱۳۹۳: ۱۸۴). تحرک اجتماعی یک مفهوم چندبعدی است که به تغییر وضعیت فرد در یک جامعه اشاره دارد. این امر نه‌تنها از طریق وضعیت مالی فرد منعکس می‌شود، بلکه تحت تأثیر اعتبار و قدرت اجتماعی قرار می‌گیرد و ارتباط نزدیکی با ایده‌ی تحرک اقتصادی دارد که از طریق میزان کسب درآمد و ثروت اندازه‌گیری می‌شود (Rajarshi Majumder, 2010: 1). تحرک اجتماعی به میزان جابه‌جایی افراد و گروه‌ها در مراتب قشربندی و طبقات اجتماعی اطلاق می‌شود (Breen, 2004: 81). تحرک اجتماعی شامل هرگونه جابه‌جایی انسان در مکان، در زمان و در ساختارهای اجتماعی است (غفاری، ۱۳۹۵: ۱۸۶).

بنابراین این تحقیق به دنبال ارزیابی و پاسخگویی به این دو سوال است: وضعیت شاخص‌های تحرک اجتماعی مهاجرین افغانستانی در شهر کاشان چگونه می‌باشد. اولویت بندی شاخص‌های موثر بر تحرک اجتماعی مهاجران افغانستانی در شهر کاشان به چه صورت می‌باشد.

پیشینه نظری

موضوع تحرک اجتماعی در جامعه‌شناسی، یکی از مباحث مهمی است که در تبیین تغییرات اجتماعی، روند توسعه، تعیین میزان نابرابری و ساختار قشربندی و طبقات اجتماعی، میزان باز یا بسته بودن جامعه و نظایر آن، به کار می‌رود. تحرک اجتماعی بر اساس تعریف، به جابه‌جایی افراد و گروه‌ها از یک پایگاه اجتماعی به پایگاه اجتماعی دیگر اطلاق می‌شود که هر سه نوع تحرک (صعودی: ارتقا در پایگاه، نزولی: تنزل در پایگاه و افقی: حرکت در موقعیت‌های هم‌سطح) را شامل می‌گردد و عمدتاً از طریق مقایسه موقعیت طبقاتی پدران با پسران سنجیده می‌شود که به آن تحرک بین نسلی گفته می‌شود. (ناییبی و معصومی راد، ۱۳۹۰: ۲). تحرک بین نسلی از رابطه‌ی موجود بین وضعیت اجتماعی-اقتصادی والدین و پیامدهای اجتماعی و اقتصادی فرزندان خود همانند بزرگسالان، تأثیر می‌پذیرد. این امر می‌تواند از طریق درآمد خانواده، درآمد فرد، طبقه‌ی اجتماعی، وضعیت شغلی یا آموزش، به روش‌های گوناگون اندازه‌گیری می‌شود. (Blanden et al, 2014: 1). تحرک اجتماعی می‌تواند به‌عنوان درون نسلی (شانس پیشرفت اجتماعی در دوران زندگی فرد) و بین نسلی (مقایسه‌ی موقعیت اجتماعی به‌دست‌آمده با والدین خود) متصور می‌گردد (Johnson et al, 2007: 1).

هنگامی که در مورد تحرک اجتماعی صحبت می‌کنیم، معمولاً به معنای تحرک اجتماعی بین نسلی است که مقایسه‌ی شرایط فردی با شرایط خانوادگی در آن مطرح شده است. تحرک اجتماعی موضوعی است که موردعلاقه‌ی اقتصاددانان و همچنین جامعه‌شناسان است، اما برخی از تفاوت‌ها در نحوه برخورد با آن وجود دارد. برای جامعه‌شناسان، شرایط مرتبطی که ما می‌خواهیم مقایسه کنیم، برحسب اشتغال یا طبقه‌ی اجتماعی اندازه‌گیری می‌شود و بنابراین مطالعه‌ی تحرکات بین نسلی شامل مقایسه‌ی طبقه‌ی اجتماعی یک فرد با خانواده‌ای است که در آن رشد کرده است (breen, 2010: 416). مطالعه‌ی این جابه‌جایی‌ها - علت‌ها، مدل‌ها و پیامدها- موضوع مطالعه‌ی تحرک اجتماعی است. در واقع جامعه‌شناسان از یک سو می‌کوشد به این نکته دست یابد که عوامل اجتماعی چگونه در تحرک اجتماعی افراد در گروه‌ها نقش بازی می‌کنند و از طرف دیگر، تلاش می‌کند تا تأثیرات تحرک اجتماعی و چگونگی آن را بر فرد و جامعه دریابد. اندازه تحرک عمودی در یک جامعه، شاخص مهمی برای میزان (باز بودن) آن جامعه است؛ یعنی نشان می‌دهد که افراد باهوش و پر استعدادی که در میان قشرهای پایین جامعه به دنیا می‌آیند تا چه حد می‌توانند از نردبان اقتصادی - اجتماعی صعود کنند (زارع و لطفی، ۱۳۹۲: ۳۷).

تحرک اجتماعی در هر اجتماع و جامعه‌ای نشانگر پویایی آن اجتماع و در هر فرد، گروه و نهادی نیز بیان‌گر میزان تلاش فعالیت آن‌ها در تغییر پایگاه و موقعیت اجتماعی خود عموماً از پایگاه و موقعیت پایین‌تر به موقعیت بالاتر است و در تبیین نظام قشربندی، تغییرات اجتماعی، روند توسعه، تعیین میزان نابرابری و بی‌عدالتی در جوامع، نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کند (غفاری و حقیقتیان، ۱۳۹۵: ۱۹۸)، (ناییبی و معصومی راد، ۱۳۹۲: ۱۰۴). در نهایت می‌توان از مهم‌ترین آثار تحرک اجتماعی به این موارد اشاره کرد: ۱- از آثار اجتماعی تحرک اجتماعی، در صورتی که موانع زیادی در برابر آن وجود نداشته باشد، افزایش کار آیی اجتماعی و اقتصادی است. ۲- تحرک اجتماعی باعث بی‌ثباتی در قشربندی می‌شود. جامعه‌ای برخوردار از تحرک اجتماعی، اعضاء، اقشار و پایگاه‌های اجتماعی مرتباً جابه‌جا می‌شوند و از ثبات کمتری برخوردارند ۳- تأثیر الگوهای تحرک اجتماعی بر سازمان سیاسی به دو گونه است: الف- بررسی پیامدهای الگوهای مختلف در مورد حمایت یا کمک به این یا آن حزب، نهضت یا سازمان سیاسی. ب- بررسی پیامدهای الگوهای مختلف در رابطه با شکل‌گیری قشرهای اجتماعی به معنای اعم و نخبگان به معنای اخص، با توجه به منشأ اجتماعی اعضای قشرها. ۴- در جامعه‌ای که تحرک اجتماعی در حد بالایی جریان دارد، خصوصاً تحرک گردش، اشخاص جدیدی که موقعیت‌های اجتماعی را اشغال می‌نمایند، دقیقاً جایگزین کسانی که آن مواضع را ترک

کرده‌اند نمی‌شوند. این به دلیل آن مقدار آزادی عمل است که اشخاص در اجرای نقش‌ها، معمولاً از آن برخوردارند (Matras, 1984: 30). بنابراین می‌توان گفت بررسی میزان تحرک، نوع تحرک، روندها الگوها و سازوکارهای تحرک اجتماعی، حائز اهمیت فراوانی است که نشان‌دهنده اهمیت آن در مطالعات شهری است. تحرک اجتماعی شامل شاخص‌های مختلف می‌باشد که سرمایه فرهنگی یکی از عوامل مؤثر بر این شاخص می‌باشد، منظور از سرمایه فرهنگی، مجموعه‌ای از ارزش‌ها و خصایص فرهنگی و رفتارهای زمینه‌ساز مشارکت است که شاخص‌های چون تحصیلات و دانش، تعهد اجتماعی، حس همیاری و تعلق‌پذیری را شامل می‌شود. اصطلاح سرمایه فرهنگی نخستین بار توسط پیر بوردیو به ادبیات علوم اجتماعی و انسانی وارد شده است. از دید بوردیو سرمایه، هر منبعی را گویند که در عرصه خاصی اثر گذارد و به فرد امکان دهد که سودی ویژه از راه مشارکت در رقابت بر سر آن به دست آورد (اکبری، ۱۳۸۳: ۲۳). ابعاد سرمایه فرهنگی از دیدگاه بوردیو شامل سه دسته می‌شود:

سرمایه فرهنگی تجسم‌یافته (ذهنی): «این سرمایه با شخصی که در آن تجسم می‌یابد، ارتباط نزدیک دارد؛ در واقع، نوعی ثروت بیرونی است که به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیری از فرد در آمده است. این همان بخشی است که بوردیو آن را بُعد سرمایه‌ی فرهنگی همراه با تولد می‌نامد که نمی‌توان آن را از راه هدیه، خرید و یا مبادله به دیگری منتقل کرد. این نوع سرمایه، به‌صورت آمادگی مداوم ذهن و جسم، تجلی می‌یابد» (شارع پور و خوش فر، ۱۳۸۱: ۱۳۷). «این بعد از سرمایه فرهنگی، توانایی بالقوه‌ای دارد که به تدریج، بخشی از وجود فرد شده و در او به تثبیت رسیده است که می‌تواند با سرمایه‌گذاری زمان، در شکل‌گیری یادگیری، افزایش یابد. این سرمایه، در فرد عجین و از اجزای او می‌شود؛ بنابراین نمی‌تواند به‌طور آنی انتقال یابد» (نوغانی، ۱۳۸۳: ۱۳۷).

سرمایه فرهنگی عینیت یافته (عینی): این بعد از سرمایه‌ی فرهنگی که بیشتر در کالاها و اشیاء مادی تجسم می‌یابد، از بدیهی‌ترین و آشکارترین نوع ابعاد سرمایه‌ی فرهنگی است که افراد جامعه می‌توانند از آن بهره‌مند شوند. از ویژگی‌های بارز آن، قابل انتقال بودن آن است. «این سرمایه به‌نوعی در شکل اقتصادی هم مطرح می‌باشد و می‌تواند جنبه‌ی نمادین آن نیز حفظ شود؛ به‌طور خلاصه، به‌تمامی اشیاء و کالاهای فرهنگی، سرمایه فرهنگی عینی می‌گویند؛ اما خصلت اساسی این سرمایه، در این است که اثر آموزشی، بر دارندگان آن می‌گذارد» (شارع پور و خوش فر، ۱۳۸۱: ۱۳۷).

سرمایه فرهنگی نهادینه‌شده (اکتسابی): لازمه این نوع سرمایه، وجود افراد باصلاحیت و مستعد، در جهت کسب انواع مدارک تحصیلی و دانشگاهی است؛ از طرف دیگر، وجود نهادهای رسمی است که این مدارک تحصیلی را صادر و به آن رسمیت بخشند. از ویژگی‌های بارز این سرمایه، این است که به شکل پلی میان اقتصاد و فرهنگ عمل می‌کند و این توانایی را دارد که سرمایه فرهنگی را، از راه کاربرد آن به طریق معقول و رسمی، به‌نوعی سرمایه اقتصادی تبدیل نماید. «سرمایه‌ی فرهنگی نهادینه‌شده، با قانون و مقررات نهادینه‌شده، حاصل می‌شود و برای دارنده‌ی آن پایگاه اجتماعی ایجاد می‌کند. این بعد از سرمایه فرهنگی، به کمک ضوابط اجتماعی و به دست آوردن عنوان‌هایی مانند: مدارک تحصیلی، تصدیق حرفه و کار برای افراد دارنده آن کسب موقعیت می‌کند. این سرمایه، قابل انتقال و واگذاری نیست و به دست آوردن آن برای افراد، به شرایط معینی بستگی دارد» (نوغانی، ۱۳۸۳: ۱۳۷).

اعتماد اجتماعی یکی از مفاهیم بسیار مهم در حوزه علوم اجتماعی است. این مفهوم را می‌توان به‌عنوان مجموعه‌ای از انتظارات، تعهدات اکتسابی و به لحاظ اجتماعی تأییدشده در نظر گرفت که افراد نسبت به یکدیگر و نسبت به سازمان‌ها و نهادهای مربوط به زندگی اجتماعی‌شان دارند. از این‌رو می‌توان گفت که اعتماد اجتماعی ابعاد گوناگونی را دربرمی‌گیرد که شامل اعتماد بین شخصی، اعتماد تعمیم‌یافته (اعتماد به غریبه‌ها) اعتماد به‌نظام سیاسی، اعتماد به کنشگران سیاسی و اعتماد نهادی است (ابراهیمی و همکاران، ۱۳۹۵: ۲۶). از سوی دیگر، اعتماد اجتماعی از

عوامل مؤثر در ایجاد نظم در جامعه است که پیامد آن تقویت انسجام اجتماعی است. به بیانی دیگر؛ «حیات اجتماعی زمانی بقا و دوام می‌یابد که حداقل یکی از پیش‌فرض‌های اساسی آن یعنی اعتماد اجتماعی برقرار باشد» (قریشی و صداقت، ۱۳۸۸: ۷۶).

تقدیرگرایی، به‌مثابه اعتقادی گروهی، همه امور و پدیده‌ها در حیات اجتماعی فرد را به کارکرد نیروها و عوامل ماوراءالطبیعه و متافیزیکال^۱ نسبت می‌دهد. در اغلب مباحث نظری و تجربی مربوط به تقدیرگرایی (در حوزه‌های مختلف جامعه‌شناسی، روان‌شناسی اجتماعی و مردم‌شناسی) سرنوشت‌گرایی به‌منزله نوعی باور و اعتقاد فرهنگی مطرح شده است که بر اساس آن اولاً انسان موجودی ناتوان و باقابلیت‌های محدود در نقش بازی‌هایش در جهان پیرامونی و امور و وقایع زندگی به تصور آمده است. ثانیاً، درک او درباره ناتوانی‌ها و محدودیت‌هایش سبب می‌شود که به‌نوعی احساس بی‌قدرتی گرفتار آید و به ناتوانی‌اش درباره شناخت علل وقایع و پدیده‌ها، پیش‌بینی وقایع زندگی و کنترل آینده باور پیدا کند. اورت راجرز^۲ تقدیرگرایی را درجه‌ای از درک فرد نسبت به ناتوانی‌اش در مورد کنترل آینده تعریف می‌کند (شجاعی، ۱۳۸۴: ۴۸). در تعریف تقدیرگرایی در فرهنگ آکسفورد جامعه‌شناسی آمده است «نظامی از باورهاست که بر اساس آن هر چیزی نتیجه از پیش تعیین‌شده‌ای دارد، به‌گونه‌ای که با آگاهی قبلی و حتی تلاش نیز نمی‌توان از آن خلاص شد و بنابراین آن را باید واقعیتی اجتناب‌ناپذیر دانست» (Marshall, 1998). هدف پژوهش حاضر ارزیابی وضعیت تحرک اجتماعی بین نسلی مهاجرین افغانستانی در شهر کاشان است با توجه به میزان بالای افراد تبعه افغانستان در این شهر می‌خواهیم به تبیین این سؤال بپردازیم که کدام عامل یا شاخص در تحرک اجتماعی مؤثر می‌باشد و شاخص‌های تحرک اجتماعی در چه حد مطلوب می‌باشند.

پیشینه عملی

هر پژوهش علمی تا حدودی در تداوم پژوهش‌های پیشین به انجام می‌رسد زیرا بررسی سابقه موضوع و تحقیقات پیشین افق‌های تازه‌ای را به روی محقق می‌گشاید، به‌این ترتیب غنای کار بالاتر رفته و از دوباره‌کاری پرهیز می‌شود در این قسمت به ارائه و بررسی تحقیقات در خصوص مهاجرین افغان و تحرک اجتماعی پرداخته می‌شود. بلا و دانکن (۱۹۶۷) به بررسی تحرک اجتماعی در آمریکا پرداخته و ابتدا مشاغل را بر اساس پایگاه اجتماعی اقتصادی رتبه‌بندی کردند و پس‌از آن تحرک بین مشاغل را ارزیابی کرده‌اند. لیپیست و بندیکس (۱۹۵۴) به جمع‌آوری داده‌های آماری کشورهای صنعتی انگلستان، آلمان، سوئد، سوئیس، دانمارک، آمریکا با تأکید بر تحرک اجتماعی مردان یقه‌سفید و یقه‌آبی پرداخته‌اند و برخلاف فرضیات قبلی مدارک و شواهد خاصی پیدا نکردند که کشور آمریکا جامعه‌ای بازتر از سایر کشورهاست. رابرت اریکسون و جان گلدتورپ (۱۹۹۲)، پژوهش جالب‌توجهی را درباره تشابه و اختلاف‌های مربوط به تحرک اجتماعی در میان کشورهای مختلف انجام دادند. آن‌ها در پژوهش مذکور جوامع غربی و اروپای شرقی ۹ کشور از جمله انگلستان و ولز، فرانسه، سوئد، مجارستان و لهستان را مورد بررسی قرار دادند، نتایج پژوهش آن‌ها، بیانگر شباهت کلی میان کشورهای مذکور به لحاظ میزان و الگوهای تحرک اجتماعی بود؛ اما اختلاف‌های جالب‌توجهی نیز در این زمینه وجود داشت. گلدتورپ (۲۰۰۰) تحقیقی در زمینه تحرک اجتماعی مردان در کشور انگلستان انجام داد و به این نتیجه دست‌یافت که طبقات بالای کشور انگلستان با وادار کردن فرزندان خود به تحصیل در رشته‌های تحصیلی خاص، خواهان حفظ جایگاه و موقعیت طبقاتی خود هستند. پین و رابرتز (۲۰۰۲) با مقیاس تحرک مطلق و تحرک نسبی، به بررسی تحرک اجتماعی پرداخته‌اند. آن‌ها نتیجه گرفتند که انگلستان در سال‌های ۱۹۷۲ تا ۱۹۹۲ فرصت‌های تحرک بیشتری را در اختیار مردان قرار داده و به‌سوی یک جامعه باز حرکت کرده است. این روند سپس در

¹ Metaphysical

² Rogers

سال‌های میانی دهه نود کند شده و فرصت‌ها برای تحرک صعودی مردان کاهش یافته است. برین (۲۰۰۴) پژوهشی را تحت عنوان مطالعه تطبیقی تحرک اجتماعی در ۱۱ کشور اروپایی باهدف شناخت تغییرات تحرک اجتماعی طی زمان ۳۰ سال از اوایل دهه ۱۹۷۰ تا اواخر دهه ۱۹۹۰ انجام داد. نتایج پژوهش نشان داد که میزان تحرک اجتماعی مردان و زنان در دهه ۱۹۹۰ نسبت به دهه ۱۹۷۰ بسیار کم شده است و این مسئله به کاهش جمعیت کشاورزان در این کشورها ارتباط دارد. برین در این پژوهش از دو روند گذر تحرک اجتماعی بحث می‌کند ۱- گذر از جوامع کشاورزی به جوامع صنعتی ۲- گذر از جوامع صنعتی به جوامع پسا صنعتی. کوپکه (۲۰۱۱) نتایج اقتصادی شغلی حضور افغان‌ها را در ایران مثبت ارزیابی می‌کند و براین است که آن‌ها مشارکت زیادی در اقتصاد ایران به‌عنوان نیروی کار ارزان خارجی و صنعت ساختمان‌سازی داشته‌اند. کرونفلد (۲۰۱۱) پیشنهادهایی به جامعه بین‌المللی به‌منظور بازگشت مهاجران افغان ارائه می‌دهد، از جمله تمرکز و هماهنگ کردن استراتژی‌های توسعه به‌طور هم‌زمان در دو سوی مرزها. جلیس^۱ (۲۰۱۳) به بررسی مشکلات معیشتی شغلی اتباع افغانستان در ایران از جمله دستمزدهای پایین‌تر کارگران افغان نسبت به هم‌تایان ایرانی خود و همچنین چشم‌انداز بازگشت یا باقی ماندن پناهندگان افغان در ایران می‌پردازد.

ندیمی (۱۳۹۰) در پژوهشی به ارزیابی تحرک شغلی مسئولان سیاسی ایران (ارائه یک مقیاس) پرداخته، نتایج نشان داد ارزش موقعیت‌های بالای سیاسی در مقطع سال ۱۳۶۸ تغییرات اساسی داشته است. علی، زکی (۱۳۹۱) به تبیین اثر مهاجرت بر ساخت اقتصادی جوامع شهری دو شهر شاهین‌شهر و خمینی‌شهر پرداخته نتایج پژوهش نشان داد مهاجرت بر ساختار اقتصادی و ساختار اجتماعی اثرگذار است.

عیسی زاده و مهرانفر (۱۳۹۱) در تحقیقی دیگر به ارزیابی مهاجرت غیرقانونی و تبعات اقتصادی آن در کشورهای میزبان (با تأکید بر مهاجران افغانی در ایران) پرداخته و به ارائه راهکارهایی برای مقابله با مهاجرت غیرقانونی پرداخته‌اند.

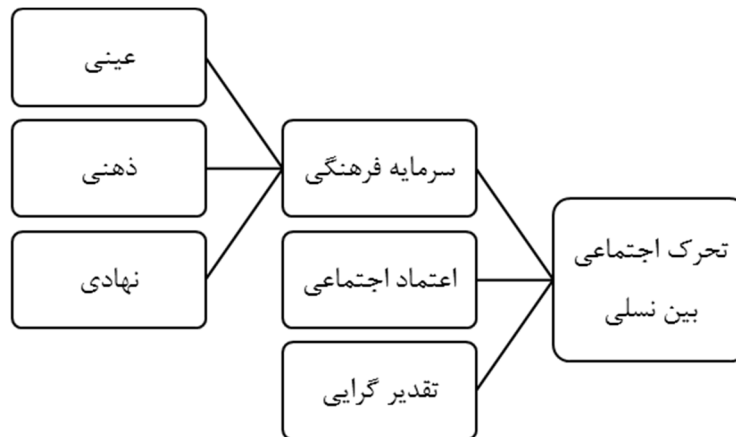
غفاری و حقیقتیان (۱۳۹۵) به بررسی و تبیین تحرک اجتماعی میان نسلی با تأکید بر سرمایه فرهنگی عینیت یافته بورديو در میان شهروندان ۳۰ تا ۵۴ ساله شهر گرگان پرداختند یافته‌ها نشان داد که بین سرمایه فرهنگی عینیت یافته یا تحرک میان نسلی افراد در شهر گرگان با سطح ضریب اطمینان ۹۵ درصد رابطه وجود ندارد.

کشاورز قاسمی و نادر پور (۱۳۹۷) در تحقیقی با عنوان تبیین پیامدهای مهاجرت اتباع کشور افغانستان بر جامعه ایران (مطالعه موردی شهر قزوین) پرداخته و یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که این ۷ عامل در مجموع ۶۰/۲۱ درصد نگرش شهروندان را نسبت به مهاجرین تبیین می‌کنند. نتایج حاصل از محاسبه طیف بوگاردوس پژوهش نشان داد که شهروندان شهر قزوین با ۷۷/۶۶ درصد میانگین پاسخ‌های منفی، نگرش مطلوبی نسبت به افغان‌ها ندارند که حکایت از فاصله اجتماعی شدید میان افغان‌ها و جامعه موردپژوهش دارد.

داده‌ها و روش شناسی

روش تحقیق حاضر از نوع توصیفی - تحلیلی هست. گردآوری اطلاعات با استفاده از پژوهش میدانی و ابزار پرسشنامه و توزیع آن به‌صورت تصادفی در بین مهاجران افغانستانی شهر کاشان صورت گرفته است. حجم نمونه با استفاده از نرم‌افزار Sample Power با سطح اطمینان ۹۵ درصد و خطای احتمالی ۵ درصد ۱۵۰ نفر محاسبه شد. شاخص‌های مورد بررسی این پژوهش با توجه به مبانی نظری و پیشینه پژوهش شامل سه شاخص اصلی و سه شاخص فرعی می‌شود، برای تجزیه و تحلیل توصیفی و استنباطی داده‌ها از آزمون آماری T-Test در نرم‌افزار SPSS و جهت تبیین و مدل‌سازی اثرات نیز از مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزار AMOS استفاده گردید. برای سنجش پایایی

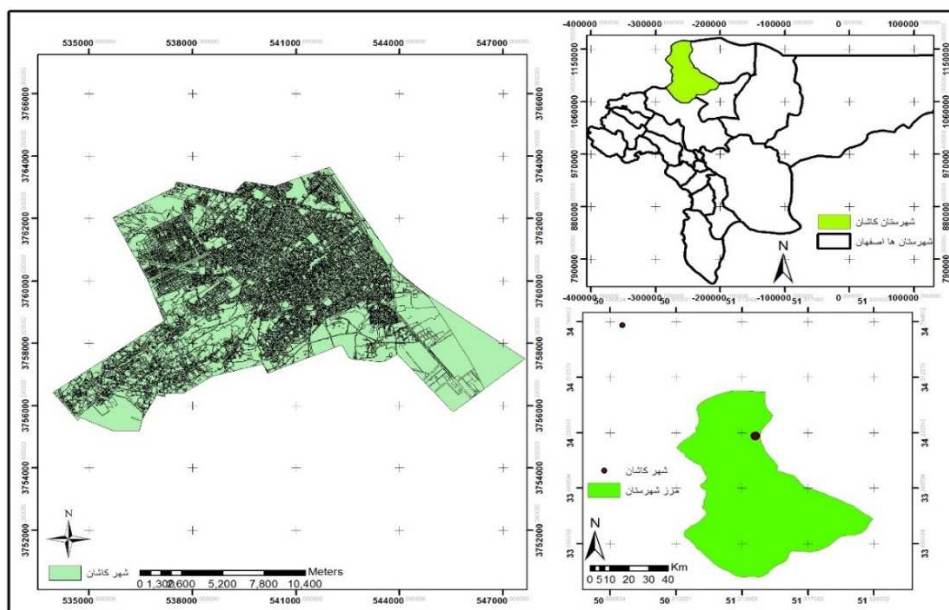
ابزار پژوهش از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد. میزان آلفای محاسبه شده کلی به مقدار $0/781$ و شاخص های تقدیرگرایی با ضریب $0/806$ ، سرمایه اجتماعی $0/808$ و اعتماد اجتماعی $0/712$ محاسبه گردید که نمایانگر مطلوبیت پایایی پرسش نامه می باشد.

شکل ۱- مدل نظری تحقیق (منبع: نگارندگان)

قلمرو پژوهش

شهرستان کاشان بین طول جغرافیایی 50° درجه و 56° دقیقه تا 51° درجه و 49° دقیقه و عرض جغرافیایی 33° درجه و 30° دقیقه تا 34° درجه و 26° دقیق قرار دارد. وسعت شهر 4408 کیلومترمربع هست. بررسی ها نشان می دهد شهرستان کاشان با برخورداری از 302637 نفر جمعیت، حدود $6/6$ جمعیت استان اصفهان را در اختیار دارد (کیانی سلمی و بسحاق، $1395: 76$). جمعیت مهاجرین افغانستانی ساکن در شهر کاشان 20 هزار نفر اعلام گردیده است که پراکندگی آن ها در سطح شهر در مناطق راوند، خیابان نطنز، فین بزرگ و دروازه فین می باشد (شاطریان و گنجی پور، $1389: 86$).

شکل ۲- نقشه موقعیت شهر کاشان

یافته‌ها

در این بخش به تحلیل یافته‌ها و همچنین پاسخ به فرضیات پژوهش در زمینه عوامل اثرگذار بر تحرک بین نسلی مهاجران افغانستانی در شهر کاشان با استفاده از آزمون‌های آماری و مدل‌سازی معادلات ساختاری پرداخته شده است، ویژگی‌های جامعه مورد بررسی از نظر توصیفی به این صورت می‌باشد که ۶۸٪ پاسخگویان مرد و ۳۲٪ زن می‌باشد و از لحاظ سنی ۲۴٪ پاسخ‌دهندگان زیر ۲۰ سال، ۵۰٪ بین ۲۰ تا ۳۰ سال، ۱۸٪ بین ۳۱ تا ۴۰ سال، ۴٪ بین ۴۱ تا ۵۰ سال، ۷٪ بین ۵۱ تا ۶۰ سال، ۷٪ بالاتر از ۶۰ سال سن دارند. تحصیلات پاسخگویان ۴۴٪ زیر دیپلم، ۲۹٪ دیپلم، ۴٪ فوق دیپلم، ۱۴٪ لیسانس، ۶٪ فوق لیسانس و ۷٪ دکتری می‌باشند. پاسخ‌دهندگان مجرد ۶۷٪، بیشترین درصد را به خود اختصاص داده‌اند و ۳۲٪ متأهل بوده‌اند. از لحاظ اشتغال ۲۴٪ کارگر، ۱۳٪ کارمند، ۴۲٪ محصل، ۵٪ خانه‌دار، ۱۸٪ آزاد، ۴٪ بیکار و ۴٪ سایر مشاغل را در برمی‌گیرد. شغل پدر پاسخگویان ۱۳٪ کارمند، ۴۴٪ کارگر، ۲۰٪ آزاد، ۶٪ بیکار، ۱۸٪ سایر مشاغل را در برمی‌گیرد و همچنین شغل مادر پاسخگویان ۹۰٪ خانه‌دار، ۱٪ آزاد و ۳٪ سایر مشاغل را شامل می‌شود. تحصیلات پدر پاسخگویان ۸۰٪ زیر دیپلم، ۸٪ دیپلم، ۷٪ فوق دیپلم، ۴٪ لیسانس، ۲٪ فوق لیسانس، ۷٪ دکتری می‌باشند و همچنین تحصیلات مادر پاسخگویان ۸۸٪ زیر دیپلم، ۸٪ دیپلم، ۷٪ لیسانس می‌باشند.

مطلوبیت شاخص‌های تحرک اجتماعی

برای سنجش مطلوبیت از آزمون تی استفاده شده است، آزمون T زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که بخواهیم میانگین آن را با یک حالت معمول یا استاندارد مقایسه کنیم (نائینی، ۱۹۰۱۳۸۸). این آزمون به این سؤال پاسخ می‌دهد که میانگین مشاهده شده در مقایسه با مقدار واقعی تفاوت معناداری دارد یا خیر (کیانی، ۱۳۸۵: ۱۴۷). از آنجاکه نما گره‌های هر عامل با طیف لیکرت سنجیده شده‌اند، عدد ۳ به عنوان حد متوسط در نظر گرفته شد و داده‌ها در هریک از نماگرها با این عدد سنجیده شده‌اند. در آزمون T تک نمونه‌ای فرض H_0 حاکی از برابری با عدد سه (حد متوسط) و فرض H_1 حاکی از عدم برابری با حد متوسط است؛ بنابراین در صورتی که نما گری معنی‌دار گردد باید از مقادیر حد بالا و حد پایین استفاده کرد به این ترتیب که ۱- هرگاه حد بالا و پایین مثبت باشد، میانگین از مقدار مشاهده شده بزرگ‌تر است ۲- هرگاه حد بالا و پایین منفی باشد، میانگین از مقدار مشاهده شده کوچک‌تر است. با توجه به تفاسیر فوق در جدول (۱) برای مطلوب بودن شاخص‌ها (شاخص‌های تحرک اجتماعی) از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده گردید مطابق جدول شماره یک، مقدار T برابر با ۶/۴۱۱- هست که با سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ این آزمون معنی‌دار است ولی به دلیل اینکه حد بالا و پایین هر دو آماره هم منفی هستند نشان‌دهنده این مطلب می‌باشد که شاخص تقدیرگرایی از حد مطلوب کمتر می‌باشد، یعنی مهاجران افغانی اعتقاد دارند تقدیرگرایی اثر بر تلاش آن‌ها برای تحرک اجتماعی ندارد در واقع غیر از دو متغیر تلاش (۱۰/۴۴) و سرنوشت در آینده‌نگری (۵/۴۴) بقیه از حد متوسط بالاتر نبوده است، پس مهاجران افغانی، تلاش و کوشش را در موفقیت برای تحرک مؤثر دانسته‌اند.

جدول ۱- نتایج آزمون T تک نمونه‌ای برای تحلیل شاخص تقدیرگرایی بر تحرک بین نسلی مهاجران افغانستانی شهر کاشان

فاصله اطمینان ۹۵٪ سطح معناداری		اختلاف میانگین	سطح معناداری	درجه آزادی	آماره T	گویه‌های تقدیرگرایی
حد پایین	حد بالا					
۰/۱۴۱۴	۰/۵۳۸۶	۰/۳۴۰۰۰	۰/۰۰۱	۱۴۹	۳/۳۸۴	قضا و قدر در زندگی فرد مؤثر است؟
-۱/۶۵۱۰	-۲/۴۲۳	-۱/۴۴۶۷	۰/۰۰۰	۱۴۹	-۴/۳۱۹	اگر تقدیر نباشد با تلاش و کوشش نمی‌توان به موفقیت‌های بالاتر رسید؟

۱/۱۲۵۸	۱/۷۶۷۶	۱/۹۴۶۶۷	۰/۰۰۰	۱۴۹	۱۰/۴۴۶	من فکر می‌کنم هر کس می‌تواند با تلاش خود به آنچه می‌خواهد برسد؟
۱/۷۷۲۶	۱/۳۶۰۷	۱/۵۶۶۶۷	۰/۰۰۰	۱۴۹	۵/۴۳۶	سرنوشت و تقدیر را با آینده‌نگری می‌توان تغییر داد؟
-۱/۶۴۱۶	-۱/۹۹۸۴	-۱/۸۲۰۰۰	۰/۰۰۰	۱۴۹	-۹/۰۸۳	تغییر سرنوشت، امری غیرممکن است؟
-۱/۸۱۱۳	-۱/۱۶۲۰	-۱/۹۸۶۶۷	۰/۰۰۰	۱۴۹	-۱۱/۱۲۰	سرنوشت هرکس از همان اول روی پیشانی‌اش نوشته شده است؟
-۱/۵۱۸۸	-۱/۹۰۷۹	-۱/۷۱۳۳۳	۰/۰۰۰	۱۴۹	-۷/۲۴۵	بعضی‌ها شانس و اتفاقی به جایی می‌رسند؟
-۱/۱۸۵۰	-۱/۵۶۱۷	-۱/۳۷۳۳۳	۰/۰۰۰	۱۴۹	-۳/۹۱۶	شانس و اقبال در زندگی فرد مؤثر است؟
-۱/۶۲۸۲	-۱/۰۲۵۱	-۱/۸۲۶۶۷	۰/۰۰۰	۱۴۹	-۸/۲۳۰	برای موفقیت در کارها شانس مهم‌تر از خواست و اراده آدم است؟
-۱/۱۷۷۸	-۱/۳۳۶۳	-۱/۲۵۷۰۴	۰/۰۰۰	۱۴۹	-۶/۴۱۱	مجموع

منبع: یافته‌های پژوهش

شاخص اعتماد اجتماعی مطابق جدول (۲) مقدار T برابر با $۷/۲۲۴$ هست که با سطح معنی‌داری کمتر از $۰/۰۵$ این آزمون معنی‌دار است که با توجه به کرانه بالا و پایین مثبت فرضیه پژوهش مورد تأیید قرار می‌گیرد و نشان‌دهنده بالاتر بودن از حد متوسط می‌باشد، ولی بررسی متغیرها نشان می‌دهد که در مورد دو متغیر رفت‌وآمد با همسایگان و گردش جمعی این شاخص معنی‌دار نبوده که علت آن پراکندگی جواب‌ها در جامعه موردبررسی می‌باشد.

جدول ۲- نتایج آزمون T تک نمونه‌ای برای تحلیل شاخص اعتماد اجتماعی بر تحرک بین نسلی مهاجران افغانستانی شهر کاشان

فاصله اطمینان ۹۵٪ سطح معناداری		اختلاف میانگین	سطح معناداری	درجه آزادی	آماره T	گویه های اعتماد اجتماعی
حد بالا	حد پایین					
۱/۵۲۵۰	۱/۲۴۸۳	۱/۳۸۶۶۷	۱/۰۰۰	۱۴۹	۱۹/۸۰۴	میزان اعتماد شما به اعضای خانواده چقدر است؟
۱/۷۳۸۹	۱/۳۶۷۸	۱/۵۵۳۳۳	۱/۰۰۰	۱۴۹	۵/۸۹۳	میزان اعتماد شما به دوستان و همسایگان چقدر است؟
۱/۴۵۱۴	۱/۰۸۱۹	۱/۲۶۶۶۷	۱/۰۰۵	۱۴۹	۲/۸۵۲	میزان اعتماد شما به خویشاوندان چقدر است؟
۱/۴۶۵۲	۱/۰۹۴۸	۱/۲۸۰۰۰	۱/۰۰۳	۱۴۹	۲/۹۸۸	میزان رفت‌وآمد شما با خویشاوندان چقدر است؟
۱/۲۵۶۹	-۱/۰۹۶۹	۱/۰۸۰۰۰	۱/۳۷۳	۱۴۹	۱/۸۹۴	میزان رفت‌وآمد شما با همسایگان و دوستان چقدر است؟
۱/۱۴۷۸	-۱/۲۵۴۵	-۱/۰۵۳۳۳	۱/۶۰۱	۱۴۹	-۱/۵۲۴	میزان گردش جمعی شما با دوستان چقدر است؟
۱/۵۳۳۵	۱/۳۰۴۳	۱/۴۱۸۸۹	۱/۰۰۰	۱۴۹	۷/۲۲۴	مجموع

منبع: یافته‌های پژوهش

شاخص سرمایه فرهنگی مطابق جدول (۳) مقدار T برابر با $۱۲/۲۳۰$ هست که با سطح معنی‌داری کمتر از $۰/۰۵$ این آزمون معنی‌دار است که با توجه به کرانه بالا و پایین منفی می‌باشد نشان‌دهنده پایین بودن شاخص سرمایه فرهنگی از حد متوسط می‌باشد، یعنی سرمایه فرهنگی در بین مهاجران افغانی کم می‌باشد، در مورد موسیقی، اینترنت و آشنایی با زبان خارجی متغیر غیر معنی‌دار به دست آمده است و فقط در مورد استفاده از موبایل در حد مطلوب بوده است.

جدول ۳. نتایج آزمون T تک نمونه‌ای برای تحلیل شاخص سرمایه فرهنگی بر تحرک بین نسلی مهاجران افغانستانی شهر کاشان

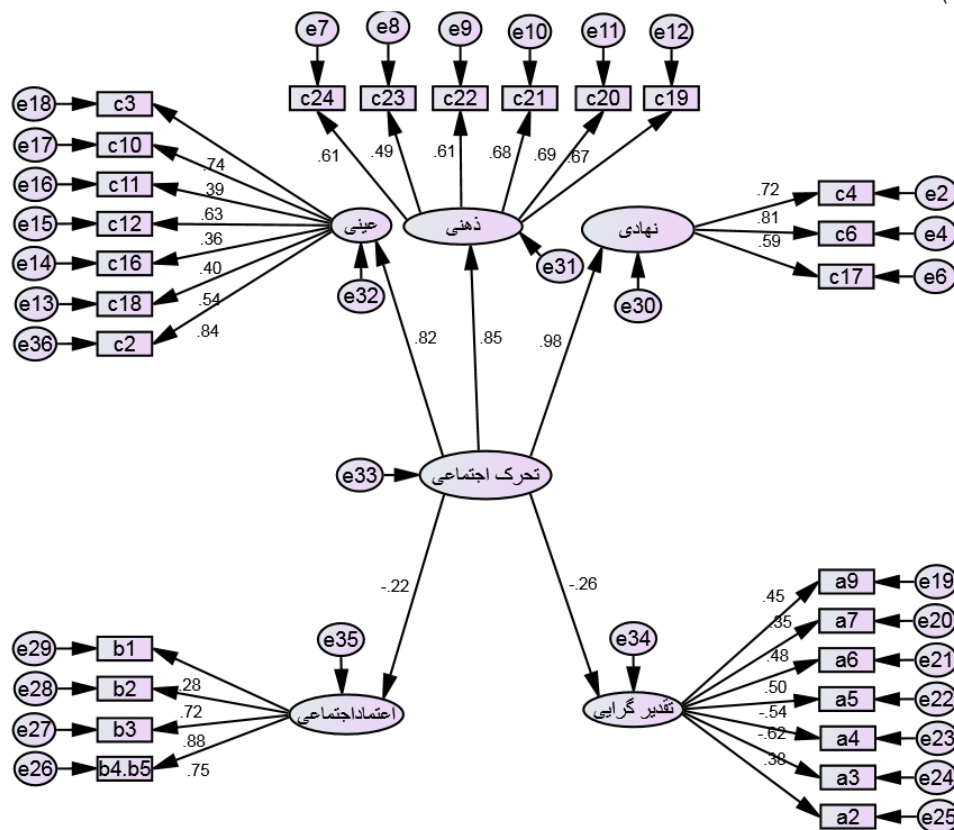
گویه های سرمایه فرهنگی	آماره T	درجه آزادی	سطح معناداری	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان در سطح ۹۵ درصد معناداری	
					حد پایین	حد بالا
میزان استفاده شما از کتابخانه‌های عمومی و تخصصی چه قدر است؟	-۸/۲۱۲	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۷/۹۳۳۳	-۹/۸۴۲	-۶/۰۲۴
تا چه اندازه کتاب مطالعه می‌کنید؟	-۶/۲۳۸	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۵/۹۳۳۳	-۷/۸۱۳	-۴/۰۵۴
چه میزان بابت خرید کتاب و نشریات هزینه می‌کنید؟	-۱۱/۰۴۲	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۸/۹۳۳۳	-۱/۰۵۳۲	-۷/۲۳۵
تا چه اندازه به یادگیری زبان‌های خارجی علاقه دارید؟	-۳/۲۸	۱۴۹	۰/۷۴۳	-۰/۴۰۰۰	-۳/۸۰۷	۱/۲۰۰۷
تا چه حد در برنامه‌ها و کلاس‌های زبان شرکت می‌کنید؟	-۷/۷۶۱	۱۴۹	۰/۰۰۰	۷/۸۰۰۰	-۹/۷۸۶	-۵/۸۱۴
تا چه حد با زبان خارجی (زبان انگلیسی) آشنایی دارید؟	-۷/۴۸۲	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۶/۷۳۳۳	-۸/۵۱۲	-۴/۹۵۵
میزان شرکت شما در کلاس‌های هنری، آموزشی چقدر است؟	-۱۱/۹۷۷	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۱/۰۴۶۶۷	-۱/۲۱۹۳	-۸/۷۴۰
تا چه اندازه به هنرهای تجسمی علاقه دارید؟	-۷/۸۷۸	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۸/۲۰۰۰	-۱/۰۲۵۷	-۶/۱۴۳
تا چه اندازه از صنایع دستی در منزل خود استفاده می‌کنید؟	-۸/۵۷۱	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۷/۶۶۶۷	-۹/۴۳۴	-۵/۸۹۹
میزان استفاده شما از اینترنت چقدر است؟	۱/۲۶۰	۱۴۹	۰/۲۱۰	۱/۴۰۰۰	-۰/۷۹۶	۱/۳۵۹۶
تا چه حد در خانه از کامپیوتر یا لپ‌تاپ استفاده می‌کنید؟	-۴/۸۷۸	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۵/۱۳۳۳	-۷/۲۱۳	-۳/۰۵۴
تا چه حد به کافی‌نت می‌روید؟	-۱۳/۲۴۵	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۱/۱۵۳۳۳	-۱/۳۲۵۴	-۹/۸۱۳
تا چه حد از موبایل استفاده می‌کنید؟	۸/۷۰۶	۱۴۹	۰/۰۰۰	۸/۲۶۶۷	۶/۳۹۰	۱/۰۱۴۳
تا چه اندازه رادیو گوش می‌دهید؟	-۱۲/۰۹۳	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۱/۰۹۳۳۳	-۱/۲۷۲۰	-۹/۱۴۷
تا چه اندازه تلویزیون تماشا می‌کنید؟	-۳/۴۷۵	۱۴۹	۰/۰۰۱	-۳/۶۶۶۷	-۵/۷۵۲	-۱/۵۸۲
میزان بازدید شما از اماکن و آثار تاریخی در چه حد است؟	-۱۱/۴۶۴	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۹/۱۳۳۳	-۱/۰۷۰۸	-۷/۵۵۹
تا چه اندازه هنرپیشه‌ها و خوانندگان را می‌شناسید؟	-۶/۹۲۲	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۶/۶۶۶۷	-۸/۵۷۰	-۴/۷۶۳
میزان رفتن شما به سینما تا چه حد است؟	-۱۳/۲۷۷	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۱/۰۶۰۰۰	-۱/۲۱۷۸	-۹/۰۲۲
تا چه اندازه قهرمانان ورزشی را می‌شناسید؟	-۶/۸۶۵	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۶/۷۳۳۳	-۸/۶۷۱	-۴/۷۹۵
تا چه اندازه ورزش می‌کنید؟	-۵/۰۹۶	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۴/۹۳۳۳	-۶/۸۴۶	-۳/۰۲۰
تا چه اندازه علما و دانشمندان را می‌شناسید؟	-۸/۴۸۸	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۷/۲۶۶۷	-۸/۹۵۸	-۵/۵۷۵
تا چه اندازه نویسندگان و شاعران را می‌شناسید؟	-۹/۹۶۷	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۸/۰۰۰۰	-۹/۵۸۶	-۶/۴۱۴
تا چه حد خطاطی نقاشی می‌کنید؟	-۱۴/۰۰۹	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۱/۲۰۰۰۰	-۱/۳۶۹۳	-۱/۰۳۰۷
تا چه حد به موسیقی علاقه‌مندید؟	-۱۱/۱۴	۱۴۹	۰/۹۰۹	-۰/۱۳۳۳	-۲/۴۳۸	۱/۲۱۷۱
مجموع	-۱۲/۲۳۰	۱۴۹	۰/۰۰۰	-۶/۲۹۷۲	-۷/۳۱۵	-۵/۲۸۰

منبع: یافته‌های پژوهش

اولویت‌بندی شاخص‌های مؤثر بر تحرک اجتماعی

برای محاسبه و اولویت‌بندی شاخص‌های تأثیرگذار بر تحرک بین نسلی مهاجران افغانستانی در شهر کاشان از مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شد. در این قسمت برای تشخیص مهم‌ترین متغیرهای اثرگذار بر تحرک بین نسلی مهاجران افغانستانی در شهر کاشان از مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده گردید. هدف از انجام این کار شناسایی مهم‌ترین و اثرگذارترین متغیر بر تحرک بین نسلی مهاجران افغانستانی است. بنابراین با توجه به مبانی تئوریک تحقیق مدل عاملی مرتبه دوم بر مبنای سه متغیر تقدیرگرایی، اعتماد اجتماعی و سرمایه فرهنگی تنظیم

گردید، ولی به دلیل غیر معنی داری این مدل شاخص سرمایه فرهنگی خود به سه شاخص نهادی، ذهنی و عینی تقسیم شد (شکل ۲).

شکل ۲ - مدل مفهومی اولویت بندی عوامل مؤثر بر تحرك بين نسلی مهاجران افغانستانی در شهر کاشان

یافته‌های حاصل از مدل مفهومی تحقیق نشان می‌دهد که از بین شاخص‌های اثرگذار بر تحرك بين نسلی در مهاجران افغانستانی کدام شاخص دارای اهمیت بیشتری بوده و اثرات بارزتری نسبت به بقیه پارامترهای ذکر شده دارا بوده است مدل ساختاری پژوهش از ۲۷ متغیر آشکار و ۵ متغیر پنهان تشکیل شده است. یافته‌های مدل عاملی مرتبه دوم نشان می‌دهد که عامل سرمایه فرهنگی ذهنی اکتسابی بیشترین بار عاملی را با وزن ۰/۹۸ در رتبه اول به خود اختصاص داده است و بیشتر از سایر عوامل بر تحرك بين نسلی در مهاجران افغانستانی شهر کاشان اثرگذار بوده است. عامل سرمایه فرهنگی ذهنی پس از ذهنی اکتسابی با بار عاملی ۰/۸۵ در رتبه دوم قرار گرفته است. عامل‌های سرمایه فرهنگی عینی، تقدیرگرایی و اعتماد اجتماعی نیز با بارهای عاملی ۰/۸۲، ۰/۲۶- و ۰/۲۲- در مرتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. بنابراین می‌توان گفت که در میان عوامل چندگانه مؤثر بر تحرك بين نسلی مهاجران افغانستانی در شهر کاشان مجموع عامل‌های سرمایه فرهنگی بیش از همه عوامل بر تحرك اثرگذار بوده و به‌خصوص عامل سرمایه فرهنگی ذهنی اکتسابی با بیشترین بار عاملی بیش از همه عوامل بر تحرك اثرگذار بوده و همچنین عامل تقدیرگرایی با وزن عاملی ۰/۲۶- با توجه به منفی بودن این عامل رابطه معکوس وجود دارد یعنی هرچه تقدیرگرایی مهاجران افغانستانی زیاد باشد تحرك آن‌ها زیادتر خواهد شد و عامل اعتماد اجتماعی با وزن عاملی ۰/۲۲- با توجه به منفی بودن این عامل رابطه معکوس وجود دارد یعنی هرچه اعتماد اجتماعی مهاجران افغانستانی زیاد باشد تحرك آن‌ها زیادتر خواهد شد. در این پژوهش مشخص گردید در بین متغیرهای اعتماد اجتماعی عامل میزان اعتماد به خویشاوندان با بار عاملی ۰/۸۸ بیشترین وزن رگرسیونی را به خود اختصاص داده است، در بین متغیرهای سرمایه فرهنگی عینی

عامل میزان مطالعه کتاب با بار عاملی ۰/۸۴ بیشترین وزن رگرسیونی را به خود اختصاص داده است، در بین متغیرهای سرمایه فرهنگی ذهنی اکتسابی عامل میزان آشنایی با زبان‌های خارجی (انگلیسی) با بار عاملی ۰/۸۱ بیشترین وزن رگرسیونی را به خود اختصاص داده است، در بین متغیرهای سرمایه فرهنگی ذهنی عامل ورزش کردن با بار عاملی ۰/۶۹ بیشترین وزن رگرسیونی را به خود اختصاص داده است و در نهایت از میان متغیرهای تقدیرگرایی عامل تلاش کردن هرکس برای رسیدن به آنچه می‌خواهد با بار عاملی ۰/۶۲- بیشترین وزن رگرسیونی را به خود اختصاص داده است و با توجه به منفی بودن عامل رابطه معکوس وجود دارد یعنی هرچه تلاش کردن زیاد باشد تحرک زیادتر خواهد شد. در جدول (۴) متغیرهای مورداستفاده در مدل‌سازی ساختاری و مقادیر غیراستاندارد، خطای معیار، نسبت بحرانی و سطح تحت پوشش (مقدار **P**) نشان داده شده است. نتایج جدول حاکی از آن است که کلیه پارامترهای لامدا دارای تفاوت معناداری با مقادیر صفر می‌باشند. (مقدار **P**) در کلیه روابط فوق کمتر از ۰/۰۵ است که نشان می‌دهد کلیه روابط موجود در مدل موردحمایت داده‌های تجربی قرار گرفته‌اند.

جدول ۴- معرفی متغیرهای پژوهش و رگرسیون وزنی مدل پیش‌فرض

شاخص‌ها	کد	عامل	تخمین غیراستاندارد	خطای معیار	نسبت بحرانی	سطح معنی‌داری
تقدیرگرایی	a2	اگر تقدیر نباشد با تلاش و کوشش نمی‌توان به	۰/۸۷۳	۰/۲۸۰	۳/۱۱۹	۰/۰۰۲
	a3	من فکر می‌کنم هر کس می‌تواند با تلاش خود به آنچه	-۱/۲۴۷	۰/۳۱۳	-۳/۹۸۱	***
	a4	سرنوشت و تقدیر را با آینده‌نگری می‌توان تغییر داد	-۱/۲۴۴	۰/۳۲۹	-۳/۷۷۶	***
	a5	تغییر سرنوشت، امری غیرممکن است	۱/۰۰۷	۰/۲۷۵	۳/۶۵۸	***
	a6	سرنوشت هرکس از همان اول روی پیشانی‌اش نوشته شده	۰/۹۵۱	۰/۲۶۵	۳/۵۸۶	***
	a7	بعضی‌ها شانس و اتفاقی به جایی می‌رسند	۰/۷۵۸	۰/۲۵۹	۲/۹۳۱	۰/۰۰۳
	a9	برای موفقیت در کارها شانس مهم‌تر از خواست و اراده آدم	۱/۰۰۰	-	-	-
	b1	میزان اعتماد شما به اعضای خانواده چقدر است	۰/۳۳۵	۰/۱۰۵	۳/۱۸۴	۰/۰۰۱
	b2	میزان اعتماد شما به دوستان و همسایگان چقدر است	۱/۱۵۱	۰/۱۴۰	۸/۲۳۴	***
اعتماد اجتماعی	b3	میزان اعتماد شما به خویشاوندان چقدر است	۱/۳۸۸	۰/۱۵۹	۸/۷۰۹	***
	b4.b5	میزان رفت‌وآمد شما با خویشاوندان، همسایگان و دوستان	۱/۰۰۰	-	-	-
	c2	تا چه اندازه کتاب مطالعه می‌کنید	۱/۸۳۲	۰/۲۷۹	۶/۵۷۳	***
عینی	c3	چه میزان بابت خرید کتاب و نشریات هزینه می‌کنید	۱/۳۷۸	۰/۲۲۲	۶/۲۱۷	***
	c10	میزان استفاده شما از اینترنت چقدر است	۱/۰۱۱	۰/۲۵۰	۴/۰۳۹	***
	c11	تا چه حد در خانه از کامپیوتر یا لپ‌تاپ استفاده می‌کنید	۱/۵۴۰	۰/۲۷۰	۵/۶۹۷	***
	c12	تا چه حد به کافی‌نت می‌روید	۰/۷۲۰	۰/۱۹۳	۳/۷۳۲	***
	c16	میزان بازدید شما از اماکن و آثار تاریخی و موزه‌ها در چه	۰/۷۲۰	۰/۱۸۰	۴/۰۶۳	***
	c18	میزان رفتن شما به سینما تا چه حد است	۱/۰۰۰	-	-	-
	c19	تا چه اندازه قهرمانان ورزشی را می‌شناسید	۰/۹۳۶	۰/۱۴۶	۶/۴۱۱	***
	c20	تا چه اندازه ورزش می‌کنید	۰/۹۴۶	۰/۱۴۵	۶/۵۱۴	***
ذهنی	c21	تا چه اندازه علما و دانشمندان را می‌شناسید	۰/۸۲۲	۰/۱۲۸	۶/۴۳۶	***
	c22	تا چه اندازه نویسندگان و شاعران را می‌شناسید	۰/۶۹۷	۰/۱۱۶	۵/۹۸۹	***
	c23	تا چه حد خطاطی نقاشی می‌کنید	۰/۵۹۴	۰/۱۱۸	۵/۰۱۷	***

تکرار فرهنگی

			۱/۰۰۰	تا چه حد به موسیقی علاقه‌مندید	۲۴	ذهنی اکتسابی
			۱/۰۰۰	تا چه اندازه به یادگیری زبان‌های خارجی (زبان انگلیسی)	۴	
***	۸/۷۷۸	۱/۰۹۵	۱/۸۳۸	تا چه حد با زبان خارجی (زبان انگلیسی) آشنایی دارید	۶	
***	۶/۵۳۵	۱/۰۹۹	۱/۶۴۶	تا چه اندازه هنرپیشه‌ها و خوانندگان را می‌شناسید	۱۷	

منبع: یافته‌های پژوهش

پس از بررسی معنی‌داری پارامترها با مقدار صفر به ارزیابی مدل نهایی پژوهش توسط شاخص برازش پرداخته می‌شود. در جدول (۵) شاخص‌های اصلی برازش مدل نشان می‌دهد که داده‌های پژوهش به‌خوبی توانسته‌اند مدل مفهومی پژوهش را نمایندگی کنند.

جدول ۵- رگرسیون وزنی مدل پیش‌فرض

مدل	NPAR	CMIN	DF	P	CMIN/DF	GFI	CHI	PNFI	PCFI	RMSEA	PCLOSE
اصلی	۵۹	۶۱۸/۷۷۳	۳۱۹	۰/۰۰۰	۱/۹۴۰	۰/۷۶۱	۰/۷۶۷	۰/۵۶۶	۰/۶۹۷	۰/۰۷۹	۰/۰۰۰
اشباع	۳۷۸	۰/۰۰۰	۰	-	-	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	-	-
مستقل	۲۷	۱۶۴۰/۰۰۹	۳۵۱	۰/۰۰۰	۴/۶۷۲	۰/۳۹۷	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۱۵۷	۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج

تحرك اجتماعی بین نسلی یکی از موضوعات مهم در عصر حاضر می‌باشد که نشانگر وضعیت طبقاتی پدران با پسران بوده و موقعیت اجتماعی-اقتصادی والدین و پیامدهای اجتماعی و اقتصادی فرزندان تأثیر می‌پذیرد. میزان تلاش فعالیت افراد در تغییر پایگاه و موقعیت اجتماعی خود عموماً از پایگاه و موقعیت پایین‌تر به موقعیت بالاتر بر اساس مطالعات تحرك اجتماعی می‌توان تعیین کرد و شهر کاشان همانند تعدادی از شهرهای کشور شاهد حضور اتباع مهاجر افغانستانی می‌باشد که از لحاظ پایگاه اجتماعی و اقتصادی در جایگاه مناسب و مطلوبی نیست و خود گویایی این است که مهاجرین افغانستانی با شرایط شغلی متفاوتی زندگی می‌کنند، در این پژوهش در ابتدا مطلوبیت سه شاخص سرمایه فرهنگی، تقدیرگرایی و اعتماد اجتماعی بررسی شدند که فقط اعتماد اجتماعی مثبت و از حد متوسط یعنی ۳ بالاتر بود، این مطلب به این معنی می‌باشد که اعتماد اجتماعی مهاجران افغانی بالاتر از حد متوسط هست و اعتقادی به اثر تقدیرگرایی در تلاش برای تحرك اجتماعی ندارند، همچنین تحلیل یافته‌های منتج از مدل‌سازی معادلات ساختاری بیانگر این است که از بین شاخص‌های موردسنجش شاخص سرمایه فرهنگی ذهنی اکتسابی بیشترین بار عاملی را با وزن ۰/۹۸ در رتبه اول به خود اختصاص داده است و بیشتر از سایر عوامل بر تحرك بین نسلی در مهاجران افغانستانی شهر کاشان اثرگذار بوده است. عامل سرمایه فرهنگی ذهنی پس از ذهنی اکتسابی با بار عاملی ۰/۸۵ در رتبه دوم قرار گرفته است. عامل‌های سرمایه فرهنگی عینی، تقدیرگرایی و اعتماد اجتماعی نیز با بارهای عاملی ۰/۸۲، ۰/۲۶- و ۰/۲۲- در مرتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند و پس از تحلیل جزئی‌تر شاخص‌های مذکور میزان اعتماد به خویشاوندان، میزان مطالعه کتاب، میزان آشنایی با زبان‌های خارجی (انگلیسی)، ورزش کردن، تلاش کردن هرکس برای رسیدن به آنچه می‌خواهد در تحرك بین نسلی مهاجرین افغانستانی در شهر کاشان تشخیص داده شد.

References:

- ابراهیمی، قربانعلی؛ جان عزیزاده چوبیستی، حیدر؛ رازقی‌مله، هادی (۱۳۹۵). *بررسی تأثیر سرمایه فرهنگی بر اعتماد اجتماعی (مطالعه موردی شهروندان ۱۸ سال و بالاتر شهر تهران)*. فصلنامه مطالعات جامعه‌شناختی جوانان، ۶ (۲۱)، ۲۵-۴۴.
- افراخته، حسن؛ منافی آذر، رضا؛ ولایتی، محمد (۱۳۹۵). *اثرات مکانی-فضایی مهاجرت بازگشتی در شهرستان میاندوآب*. مجله پژوهش و برنامه‌ریزی روستایی، ۵ (۱۳)، ۸۳-۹۸.
- اکبری، امین (۱۳۸۳). *نقش سرمایه اجتماعی در مشارکت: بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی و سیاسی (مطالعه موردی: سقز)*. دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران.
- ایراندوست، کیومرث؛ بوچانی، محمدحسین؛ تولایی، روح‌الله (۱۳۹۳). *تحلیل دگرگونی الگوی مهاجرت داخلی کشور با تأکید بر مهاجرت‌های شهری*. فصلنامه مطالعات شهری، ۲ (۶)، ۱۰۵-۱۱۸.
- پوراحمد، احمد؛ زیاری، کرامت‌الله؛ زاهدی، جاوید (۱۳۹۳). *سنجش کیفیت زندگی شهری مهاجران افغان مقیم ایران با رویکرد ذهنی (مطالعه موردی: شهر رباط کریم)*. پژوهش‌های جغرافیایی برنامه‌ریزی شهری، ۲ (۱)، ۱-۱۵.
- زارع، بیژن؛ لطفی، مهوش (۱۳۹۲). *تحلیل جامعه‌شناختی تحرک اجتماعی بین نسلی در شهر کرمانشاه*. مجله تحلیل اجتماعی، ۴ (۶۸)، ۳۷-۶۶.
- زکی، علی (۱۳۹۱). *اثر مهاجرت بر ساخت اجتماعی اقتصادی جوامع شهری (مطالعه موردی: مقایسه شاهین‌شهر با خمینی‌شهر)*. فصلنامه مطالعات شهری، ۲ (۲)، ۸۳-۱۱۲.
- زنجانی، حبیب‌الله (۱۳۹۳). *مهاجرت*. انتشارات، سمت تهران، ۲۶۳ صفحه.
- شارع پور، محمود؛ خوش فر، غلامرضا (۱۳۸۱). *رابطه سرمایه فرهنگی با هویت اجتماعی جوانان*. نامه علوم اجتماعی، ۲ (۲۰)، ۱۳۳-۱۴۷.
- شاطریان، محسن؛ گنجی پور، محمود (۱۳۸۹). *تأثیر مهاجرت افغان‌ها بر شرایط اقتصادی و اجتماعی شهر کاشان*. مجله پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، ۱ (۳)، ۸۳-۱۰۲.
- شجاعی، جواد (۱۳۸۴). *عوامل اجتماعی روانی مؤثر بر تقدیرگرایی*. پیمایش، ویژه نامه هفته پژوهش.
- صفایی پور، مسعود (۱۳۹۰). *روش‌های مقدماتی تحلیل جمعیت*. اهواز: انتشارات دانشگاه شهید چمران، ۴۲ صفحه.
- صفایی پور، مسعود (۱۳۹۰). *فرهنگنامه واژگان و نظریه‌های مهاجرت درون‌شهری*. اهواز: انتشارات دانشگاه شهید چمران، ۴۳ صفحه.

عیسی زاده، سعید؛ مهران فر، جهانبخش (۱۳۹۱). *مهاجرت غیرقانونی و تبعات اقتصادی آن در کشورهای میزبان (با تأکید بر مهاجران افغانی در ایران)*. فصلنامه راهبرد اجتماعی فرهنگی، ۱ (۲)، ۹۷-۱۱۶.

عیسی زاده، سعید؛ مهران فر، جهانبخش (۱۳۹۲). *بررسی تأثیر مهاجرت‌های بین‌المللی بر سطح اشتغال و دستمزد: (مورد مطالعه اقتصاد ایران)*. مجله تحقیقات اقتصادی، ۴۸ (۲)، ۱۱۱-۱۳۰.

غفاری، زهرا (۱۳۹۵). *تأثیر سرمایه فرهنگی تجسم یافته (ذهنی) بر تحرک اجتماعی میان نسلی (مورد مطالعه: شهروندان ۳۰ تا ۵۴ ساله شهر گرگان)*. فصلنامه توسعه اجتماعی، ۱۱ (۴)، ۱۸۳-۲۰۶.

غفاری، زهرا؛ حقیقتیان، منصور (۱۳۹۵). *بررسی و تبیین تحرک اجتماعی میان نسلی با تأکید بر سرمایه فرهنگی عینیت یافته بوردیو (مورد مطالعه: شهروندان ۳۰ تا ۵۴ ساله شهر گرگان)*. مجله علوم اجتماعی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳ (۱)، ۱۹۷-۲۰۱۶.

فطرس، محمدحسین؛ شهبازی، فاطمه (۱۳۹۳). *بررسی تحرک درآمدی در ایران طی سال‌های پیش و پس از اجرای قانون هدفمندی یارانه‌های نقدی ۱۳۹۲-۱۳۹۳*. فصلنامه مطالعات اقتصادی کاربردی ایران، ۳ (۱۲)، ۲۰۱-۱۸۳.

قریشی، فخرالسادات؛ صداقت، کامران (۱۳۸۸). *بررسی نقش عوامل فرهنگی-اجتماعی مرتبط بر شکل‌گیری اعتماد اجتماعی شهروندان تبریز*. جامعه‌شناسی کاربردی، ۲۰ (۴)، ۷۵-۱۰۲.

کشاوری قاسمی، حسین؛ نادریور، بابک (۱۳۹۷). *تبیین پیامدهای مهاجرت اتباع کشور افغانستان بر جامعه ایران (مطالعه موردی: شهر قزوین)*. فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای، ۸ (۳)، ۲۸۹-۳۰۵.

کیانی سلمی، صدیقه؛ بسحاق، محمدرضا (۱۳۹۵). *تبیین اثرات جشنواره گلاب‌گیری از دیدگاه ساکنان محلی*. فصلنامه مطالعات مدیریت گردشگری، ۱۱ (۳۴)، ۶۵-۹۲.

کیانی، مزده (۱۳۸۵). *کاربرد کامپیوتر در علوم اجتماعی*. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.

نایی، هوشنگ؛ معصومی راد، رضا (۱۳۹۲). *عوامل اجتماعی مؤثر بر تحرک اجتماعی (شغلی) اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی*. فصلنامه راهبرد اجتماعی و فرهنگی، ۲ (۷)، ۱۰۳-۱۲۳.

نایی، هوشنگ؛ معصومی راد، رضا (۱۳۹۰). *عوامل فرهنگی مؤثر بر تحرک اجتماعی مردان ۳۵ تا ۶۴ ساله شهر تهران*. فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات جامعه‌شناختی، ۳۹ (۳)، ۱-۳۴.

نایی، هوشنگ (۱۳۸۸). *آمار توصیفی برای علوم اجتماعی*. تهران: انتشارات سمت.

نذیمی، حمیرا (۱۳۹۰). *تحرک شغلی مسئولان سیاسی ایران (ارائه یک مقیاس)*. فصلنامه مسائل اجتماعی ایران، ۲ (۲)، ۱۸۵-۲۱۵.

نوغانی، محسن (۱۳۸۳). *آموزش و پرورش و بازتولید فرهنگی*. رشد علوم اجتماعی.

- Alex, Nunn., Dr. Steve, Johnson., Dr. Surya, Monro., Dr. Tim, Bickerstaffe., Sarah, Kelsey (2007). *Factors influencing social mobility*. University of Huddersfield Repository Department for Work and Pensions Research Report 450:1-76
- Blau, Peter., Duncan, Otis Dudley (1967). *The American Occupational Structure*. New York: Wiley.
- Breen, R (2004). *Social mobility in Europe*. Oxford: Oxford University Press.
- Breen, R (2010). *Social Mobility and Equality of Opportunity Geary*. Lecture Spring 2010 The Economic and Social Review, 41(4): 413-428.
- Breen, R., Goldthorpe, J. H (2001). *Class, Mobility and Merit: The Experience of two British Birth Cohorts*. European Sociological Review 17: 81-101
- Giles, W (2013). *Class, contention, and a world in motion*. edited by Winnie lem and pauline gardiner barber: 23-40, Berghahn Books.WWW.berghahnbooks.com
- Goldthorpe, J.H (2000). *On sociology: Numbers, narratives, and the integration of research and theory*. Oxford: Oxford University Press.
- Goldthorpe, John H., Erikson, Robert (1992). *The Constant Flux- a Study of Class Mobility in Industrial Societies*. Oxford: Clarendon press.
- Grare, Frederic., Maley, William (2011). *The Afghan Refugees in Pakistan*. Middle East Institute, pour la Recherche Strategique.
- Jo Blanden, Robert Haveman, Timothy Smeeding and Kathryn Wilson (2014). *Intergenerational mobility in the United of States and Great Britain: a comparative study parent-child pathway*, 48p.
- Koepke, Bruce (2011). *The Situation of Afghans in the Islamic Republic of Iran Nine Years After the Overthrow of the Taliban Regime in Afghanistan*. Middle East Institute, pour la Recherche Strategique.
- Kronenfeld, D.A (2011). *Can Afghanistan Cope with Returnees? A Look at some New Data*. Middle East Institute, pour la Recherche Strategique.
- LIPSET, S.M., Bendix, R (eds) (1954). *Class, Status and Power*. London: Rutledge
- Marshall, G (1998). *Dictionary of Sociology*. Oxford University press.
- Matras, J (1984). *Social inequality, stratification and mobility*. Pratic, Hall, 7.
- Payne, G.J. Roberts (2002). *Opening and Closing the Gates: Recent Developments in British Male Social Mobility*. Sociological Research Online 6(4), <http://www.socresonline.org.uk/6/4/payne>.

Rajarshi Majumder (2010). *Intergenerational mobility in educational & occupational attainment: a comparative study of social classes in India*. 1-26.

Rogers, E (1966). **Modernization Among Peasants**, New York: Holt.